

SANITAT ESTADÍSTICA

Les visites als CAP es redueixen un 26% des del 2019, però les de salut mental pugen un 31%

Les psiquiàtriques passen de 90.000 a 118.000 i el global baixa de 3 a 2,2 milions || Els trastorns d'ansietat i de l'estat d'ànim van ser els principals en adults, i els del neurodesenvolupament, en nens

MARC CARBONELL

LLEIDA | Els centres mèdics de la demarcació van atendre 118.556 visites ambulatories per motius de salut mental i addiccions el 2023, un 31,2% més que les 90.354 de l'any 2019. Tanmateix, el global de visites presencials als CAP es va reduir un 26% en el mateix període, de 3.057.761 a 2.262.220, segons mostren les memòries sanitàries de l'any passat que el departament de Salut ha publicat recentment.

Els trastorns d'ansietat van ser la principal raó per la qual els adults de la regió del pla van requerir atenció ambulatoria per salut mental l'any passat, mentre que el 2022 es van atendre més alteracions de l'estat d'ànim, esquizofrènia i altres trastorns psicòtics. Al

MÉS ALTES EN HOSPITALS

L'any passat hi va haver 1.612 altes hospitalàries de salut mental al pla, un 48% més que les 1.086 del 2019

Foto d'arxiu de la sala d'espera del CAP Onze de Setembre.

Pirineu, els trastorns de l'estat d'ànim es van mantenir en primer lloc tant el 2022 com el 2023, seguits dels d'ansietat i els psicòtics.

Per als nens, els trastorns del neurodesenvolupament van ser el principal motiu de consulta ambulatoria per salut mental el 2023 a tota la demarcació, seguits de l'ansietat i les altera-

cions relacionades amb la por. Les associades amb traumes i factors d'estrès van ocupar el tercer lloc, tant al pla com al Pirineu. Així mateix, la majoria de consultes infantils el 2022 van estar relacionades amb trastorns per déficit d'atenció, de la conducta i per comportament perjudicial.

Respecte a l'activitat hospi-

talària, a la regió del pla l'any passat hi va haver 1.612 altes per motius de salut mental, un 48,4% més que les 1.086 del 2019. Al Pirineu, l'hospital de Tremp va donar 9 altes d'aquest tipus el 2023, mentre que l'any anterior van ser 18.

En global, les altes hospitalàries també han pujat en el mateix període, però no de forma

tan pronunciada. Al pla n'hi va haver 36.667 el 2019 i 41.240 l'any passat, un 12,4% més. A l'Alt Pirineu i Aran van pujar de 7.051 el 2019 a 7.583 l'any passat.

La majoria d'activitat d'internament per salut mental el passat 2023 va ser causada per esquizofrènia i altres trastorns psicòtics.

LES DADES

118.556

VISITES PER SALUT MENTAL

Ambulatories el 2023 (97.029 al pla i 21.527 al Pirineu). Van ser un 31,2% més que les 90.354 del 2019 (70.886 al pla i 19.468 al Pirineu).

2.262.220

VISITES ALS CAP

El 2023 (1.837.748 al pla i 424.472 al Pirineu). Van ser un 26% menys que les 3.057.761 de 2019 (2.566.370 al pla i 491.391 al Pirineu).

1.630

ALTES PER SALUT MENTAL

Hospitalàries el 2023 (1.612 al pla i 18 al Pirineu). Al pla van pujar un 48,4% des de les 1.086 del 2019.

48.823

ALTES HOSPITALÀRIES

Al pla van ser 36.667 el 2019 i 41.240 el 2023, un 12,4% més. Al Pirineu van pujar de 7.051 el 2022 a 7.583 l'any passat.

CULTURA EQUIPAMENTS

Obres per millorar l'accessibilitat a la Panera i el Teatre de l'Escorxador

LLEIDA | La Paeria abordarà treballs d'adequació i millora de l'accessibilitat en el Centre d'Art La Panera i el Teatre Municipal de l'Escorxador, per un import de 25.825,25 i 40.375,11 euros, respectivament. Vora el cinquanta per cent del cost se sufragarà mitjançant una subvenció atorgada per la Generalitat, mentre que la resta anirà a càrrec del consistori. Es preveu licitar les obres a començaments del pro-

per 2025 i executar-les durant l'any.

Al Centre d'Art La Panera, el projecte inclou diverses actuacions a la zona de recepció, a la primera planta, com la incorporació d'un taulell adaptat i la instal·lació d'un bucle magnètic per ajudar persones amb discapacitat auditiva. També es millorarà la senyalització perquè sigui més accessible, amb dos plànols tàctils amb relleu i escriptura braille, així com

pictogrames de tots els espais i serveis del centre.

Així mateix, al Teatre de l'Escorxador s'instal·laran baranes a la rampa d'accés a la sala 1 i a les escales laterals d'accés als seients. També es col·locaran franges antilliscants amb contrast als esglaons de la sala. A més, es posarà una escala elevadora per pujar i baixar a l'escenari pel passadís d'accés dels artistes, per a usuaris amb mobilitat reduïda.

ANUNCI

APROVACIÓ INICIAL DEL REGLAMENT D'US DE LA XARXA PÚBLICA D'ESTACIONS DE RECÀRREGA DE VEHICLES ELÈCTRICS (Expedient VI-297/2024)

Informació:

Acord de l'Excm. Ajuntament Ple de data 27 de setembre de 2024.

Informació pública pel termini de 30 dies hàbils

Els expedients esmentats s'exposen al públic al Departament de Mobilitat, situat a la 4a planta de l'edifici Pal·las, Plaça Paeria, núm. 11, s'ha de sol·licitar cita prèvia al telèfon 973700326, de dilluns a divendres, en horari de 9 a 14 hores durant el termini de trenta dies hàbils, i de forma virtual a les adreces electròniques <https://mobilitat.paeria.cat> i e-TAULER - Ajuntament de Lleida (seu.cat) als efectes de que qualsevol persona pugui examinar l'expedient i presentar les reclamacions i suggeriments que consideri adient en el Registre General de l'Ajuntament de Lleida o a través de qualsevol dels mitjans previstos a l'article 16.4 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les Administracions públiques.

Ajuntament de Lleida

ADMINISTRACIÓ SERVEIS SOCIALS

La Diputació compra accions de l'empresa pública Sumar per gestionar residències

Oferirà als ajuntaments que traspassin la gestió dels centres de gent gran a la companyia especialitzada || Preveu formalitzar l'adquisició pròximament i estrenar el servei el 2025

H.C.
| LLEIDA | La diputació de Lleida preveu formalitzar pròximament la compra d'accions de l'empresa pública Sumar per valor de 125.000 euros, la qual cosa li donarà entrada al consell d'administració de la companyia, dedicada a la gestió de residències i centres de dia. L'objectiu de la corporació amb aquesta compra és oferir als ajuntaments que tenen centres de la tercera edat la possibilitat de traspasar-ne la gestió a una empresa externa i pública, segons va explicar Òscar Martínez, diputat de Salut Pública de la corporació.

Sumar va ser fundada per la diputació de Girona, que és el seu accionista majoritari, i actualment ja gestiona a Lleida la residència Nostra Senyora de Ribera de la Pobla de Segur, que va assumir el juliol passat. En aquest cas, l'ajuntament va comprar dos accions de Sumar i li va encarregar la gestió si bé el consistori manté el control del centre assistencial.

Sumar gestiona també els serveis d'atenció a domicili

(SAD) de la Seu d'Urgell i les Garrigues, el centre de serveis integrals per a la gent gran de la Granadella i el centre de serveis d'àmbit rural El Tossal de Maials.

Martínez va explicar que la compra de les accions de Sumar té l'informe favorable de secretaria, tot i que falta més documentació. Va concretar que la companyia podrà oferir els seus serveis als ajuntaments que ho requereixin a través de la Diputació el 2025. El diputat va assenyalar també que els principals objectius són optimitzar recursos, garantir la qualitat dels serveis i fomentar la cooperació entre institucions. Ajuntaments com els d'Agramunt o el Palau d'Anglesola suporten una elevada càrrega procedent de la gestió de les residències municipals. Martínez va explicar que molts consistoris tenen una residència per a la tercera edat i projecten centres de dia. També va assegurar que "hi ha demanda" per externalitzar aquests serveis. La compra de les accions de Sumar permetrà participar en la presa de decisions de l'empresa.

LES CLAUS

La residència de la Pobla que gestiona Sumar des de juliol.

Residències municipals

■ Nombrosos ajuntaments tenen residències de gent gran o centres de dia i gestionar-los suposa una càrrega i un dèficit. Segons la Diputació, hi ha demanda per externalitzar la gestió.

Projecte Sumar

■ La Diputació de Girona va fundar Sumar i és la seua accionista majoritària. Ofereix els seus serveis als ajuntaments com una manera d'aprofitar economies d'escala i assegurar el servei públic.

Centres de Sumar a Lleida

■ L'ajuntament de la Pobla de Segur ha estat l'últim a comprar accions de Sumar. Des del juliol l'empresa gestiona la residència Nostra Senyora de Ribera de la Pobla. També els serveis d'atenció a domicili de la Seu d'Urgell i les Garrigues; un centre de serveis per a gent gran a la Granadella i un altre a Maials.

Projecte de la Diputació

■ Tenint en compte l'interès dels ajuntaments, la Diputació comprarà accions de Sumar per valor de 125.000 euros i entrarà al seu consell d'administració. Oferirà als ajuntaments el servei de l'empresa pública a través d'una fórmula encara per ratificar. Serà l'any que ve.

Objectius

■ Optimitzar recursos, fomentar la innovació en serveis socials, garantir l'equitat territorial en la provisió de serveis i assegurar la qualitat del servei.

POLÍTICA PARTITS

Nou lleidatans a les llistes per dirigir ERC a Catalunya

Quatre acompanyen Junqueras, 4 Godàs i una, Helena Solà

H.C.
| LLEIDA | Nou lleidatans figuren en tres de les quatre candidatures a les eleccions per dirigir Esquerra Republicana de Catalunya, que se celebraran el proper 30 de novembre. Entre les precandidatures que es van proclamar dimarts, la llista que encapçala Oriol Junqueras (Militància Decidim) i la de Xavier Godàs (Nova Esquerra Nacional) tenen els noms de quatre lleidatans cada una. La d'Helena Solà (Foc Nou), un i Recuperem ERC, cap.

En el cas de la candidatura del fins ara president d'ERC, acompanyen Junqueras Solés Carabasa, vicesecretària general del món rural. Va ser alcaldessa de Ponts i delegada de la Generalitat a Lleida. També

hi figuren Inés Granollers, secretària nacional de Polítiques Territorials i diputada al Congrés; a més de Mario Urrea, alcalde de Torrebesses, i Marian Lamolla, presidenta del partit al Pirineu.

EL CALENDARI

Fins al 15 de novembre

■ Del 15 d'octubre al 15 de novembre es recolliran els avals i fins al 29 de novembre tindrà lloc la campanya electoral.

Eleccions

■ Seran el 30 de novembre en una jornada electoral telemàtica que tindrà també punts de suport presencials.

La candidatura Nova Esquerra Nacional, que lideren Xavier Godàs i Alba Camp, afins a la secretària general d'Esquerra Republicana, Marta Rovira, té com a representants a Lleida l'exconsellera Meritxell Serret i la senadora Sara Bailac, a més de Josep Castells, exdelegat de la Generalitat al Pirineu, i Eduard Murgó, secretari nacional d'Acció Municipal del partit.

Foc Nou, la llista que lideren Helena Solà i Alfred Bosch, compta a les seues files amb la lleidatana Anna Agustí, mentre que Recuperem ERC no tindria cap representant de Ponent. Tots són candidats a l'executiva nacional d'Esquerra i hauran de recollir avals equivalents al 5% de la militància.

ESPAIS NATURALS SERVEIS

Aigüestortes tindrà un observatori científic i allotjarà investigadors

Anuncien un centre de promoció i coordinació d'estudis dins del Parc Nacional || Es crearan premis per a professionals i estudiants del territori

E. FARNELL / C. SANS

|| LLEIDA | El director del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici, Lluís Florit, va avançar ahir un projecte per tal de crear un observatori d'investigació científica al parc nacional. Aquesta és una de les línies d'acció en què s'està treballant per coordinar totes les investigacions que es porten a terme dins d'aquest espai protegit i la seua àrea d'influència com són els projectes vinculats amb la restauració d'hàbitats aquàtics, l'evolució forestal o el seguiment de la biodiversitat i l'arqueologia, entre altres. Va afegir que l'objectiu és impulsar una investigació de proximitat que faciliti el desenvolupament d'un model de gestió i conservació de l'entorn natural i del llegat històric i cultural adequat a les especificitats i singularitats del Pirineu.

Aquestes declaracions les va fer en el marc de les XIII Jornades sobre investigació del parc, que acaben demà i compten amb tallers i visites al territori. Un altre projecte vinculat a l'observatori científic és la creació dels premis

Les jornades sobre investigació al Parc Nacional d'Aigüestortes.

CASA FORESTAL

Es reformarà en la seua totalitat i servirà per allotjar investigadors de l'espai natural

d'Investigació Científica, tant a nivell professional com per a la població local, per als alumnes d'instituts del Pirineu o estudiants de graus superiors. En aquest sentit, Florit va recordar que el Govern ja ha licitat la reforma de la Casa Forestal de Boí, que haurà d'acollir investigadors que desenvolupin projectes d'investigació i científics en aquest espai natural.

La Casa Forestal, situada a Boí, "permetrà disposar d'habitacions en les quals es podran allotjar els científics", va dir. La rehabilitació d'aquest immoble, juntament amb la reforma del refugi d'Estany Llong, compten amb 1,6 milions d'euros dels fons Next Generation.

En el cas de la Casa Forestal, les obres implicaran una reforma integral i només es preservaran les façanes i l'estructura coberta. A l'interior s'habilitaran habitacions amb banys i sales de treball. "L'edifici respon a les necessitats del territori per acollir i allotjar estudiants, científics alhora que ajudarà també a fixar a població a la zona", va explicar Florit.

El congrés Europeu de Muntanya que se celebra fins demà a Puigcerdà.

La llei d'alta muntanya, abans de la primavera

■ El Govern català vol aprovar el projecte de la nova llei d'alta muntanya durant el primer trimestre del 2025 per abordar qüestions com la despoblació, les dificultats d'accés a l'habitatge o la falta d'infraestructures i serveis, tal com va explicar ahir el secretari de Territori, Urbanisme i Agenda Urbana, Víctor Puga, en el 13 congrés Europeu de Muntanya que se celebra a Puigcerdà. El secretari general per al Repte Demogràfic, Francés

Boya, va destacar la importància d'apostar per la tecnologia i la investigació com àmbits de desenvolupament en àrees rurals. "Un impuls que ha d'anar més enllà del desenvolupament forestal o agrícola", va dir. Va defensar el turisme malgrat que "cal buscar l'equilibri amb altres activitats econòmiques". Va reivindicar el paper que tenen els territoris de muntanya "com a palanca per mitigar el canvi climàtic" i va defensar

que aquests tinguin un tractament "singular". Per al secretari de Territori, "les dificultats d'accés a un habitatge han arribat a convertir-se en una emergència nacional, que es dona de forma més acusada al Pirineu". Va avançar que per aquesta raó el Govern apostarà per la construcció d'habitatge protegit i treballa per concretar alguns dels 14 projectes transformadors inclosos en l'Estratègia del Pirineu.

CARRETERES

ERC reclama obres al port de Comiols de Comiols

|| LLEIDA | El diputat d'ERC Josep Vidal va reclamar ahir al Govern reprendre les obres del port de Comiols fins a Isona i Conca Dellà i la millora de l'Eix Pirinenc (N-260). ERC va lamentar que el Govern retardi l'inici dels treballs al Jussà, que estaven previstos aquesta tardor i que no es licitaran fins al primer trimestre del 2025, segons va avançar la titular de Territori, Sílvia Paneque. Vidal va afegir que és "imprescindible garantir el dret a la mobilitat a les comarques del Pirineu". Pel que fa a Comiols, va insistir que els republicans executaven cada any un nou tram de la carretera.

SERVEIS

Balaguer no tindrà pista de gel per Nadal

|| BALAGUER | La Paeria de Balaguer ha descartat la instal·lació d'una pista de patinatge sobre gel a la plaça Mercadal durant les vacances nadalenques. L'alcaldeessa, Lorena González, va apuntar que aquest any s'ha incrementat la partida per disposar de més il·luminació led en 3D, que comptarà amb quatre figures, i "s'ha descartat la pista de patinatge", ja que l'any passat no "va tenir gaire èxit" i malgrat ser sintètica el consum elèctric i d'aigua també va ser elevat. L'ajuntament busca ara una alternativa per a les festes de Nadal.

MUNICIPIS

Més seguretat viària a la Seu d'Urgell

|| LA SEU | El ple de la Seu d'aquesta setmana va aprovar una moció presentada pel grup de la CUP, a l'oposició, per impulsar un pla de pacificació dels espais públics, fomentar la mobilitat sostenible i redactar un pla d'accessibilitat de la ciutat.

El document, que va ser aprovat per unanimitat de tots els grups (Compromís, Junts i ERC), contempla tenir-los abans d'acabar l'any 2025 i fer-ho a través d'un procés de participació. El principal objectiu és millorar la seguretat dels vianants i reduir la contaminació mediambiental.

GUIA

www.segre.com/guia

36 Memòria. Aitona acollirà les terceres Jornades Robert Capa al novembre.

42 Cine. El festival Som Cinema reafirma la seua aposta pel talent jove.

SALUT INICIATIVES

Alumnes de diversos instituts lleidatans van fer simulacions d'RCP a la plaça Sant Francesc.

Una de les participants en el taller del SEM a Ricard Viñes.

Reanimació a ritme de Bee Gees

Alumnes lleidatans donen a conèixer el programa de suport vital a les escoles || El SEM surt al carrer per ensenyar a la població com actuar davant d'una parada cardiorespiratòria

L.G.
LLEIDA | Alumnes dels instituts Guindàvols, Samuel Gili i Gaya, Seròs, Caparrella i l'Escola Institut d'Alpicat van celebrar ahir una jornada durant el Dia Mundial de la Parada Cardiorespiratòria per donar a conèixer el programa de suport vital bàsic (SvB) a les escoles, organitzat per un grup de professors del Seminari d'SvB al Centre de Recursos Pedagògics del Segrià. Una trentena d'estudiants van fer simulacions a la plaça Sant

Francesc de Lleida per donar a conèixer els protocols davant d'una parada cardíaca, tècnica OVACE (obstrucció de la via aèria per cossos estranys) i la posició lateral de seguretat. També van demostrar la reanimació cardiopulmonar (RCP) a ritme de flashmob amb *Stayin' Alive* dels Bee Gees.

Amb l'objectiu d'ensenyar a la ciutadania com fer una reanimació cardiopulmonar, ahir també van sortir al carrer els professionals sanitaris del Sistema d'Emergències Mèdiques

(SEM), amb tallers a la plaça Ricard Viñes de Lleida i també a la Pobla de Segur.

"S'ensenyava com comprovar si una persona es troba conscient o inconscient i, en aquest últim cas, com fer una reanimació

DIA MUNDIAL

El SEM va organitzar tallers de reanimació en 13 municipis, entre els quals Lleida i la Pobla de Segur

després de trucar al 112 perquè experts ens vagin indicant", va explicar Sergi Hijazo, subcap territorial del SEM a Lleida.

Pel taller de Ricard Viñes van passar més d'un centenar de ciutadans que es van interessar per conèixer les nocions bàsiques. "Fer les comprensions toràciques salva vides i és una cosa primordial que tothom hauria de saber", va destacar. De fet, va considerar que a les escoles hauria d'incorporar-se aquest coneixement de primers auxilis.

La possibilitat de supervivència es pot triplicar

El SEM destaca que si les persones que presenten una parada cardiorespiratòria són capaces de fer maniobres de reanimació, les possibilitats de supervivència de l'afectat augmenten entre 2 i 3 vegades. Segons el Registre de Parades Cardíacques i Mort Sobtada de Catalunya, a la regió sanitària de Lleida es van registrar 136 casos, amb un 42% de suport vital previ. Cada minut sense fer una RCP disminueixen un 10% les possibilitats de supervivència.

EL ÚLTIMO ESCUADRÓN + DE NOCHE + LA BANDA DE JONÀS + RUMBA DE ZONA + CÓDIGO ROCK BAND + CLAQUERA + DJ PONENT ROOTS + MANEL LÓPEZ 'AKA MAMOMO' I DJ RAMOS

MATINAL DE BALL
ZMO / EL MIRALL / FACTORIA D

GASTRONOMIA
BRASA D'OR
CARAVISTA
EL ALTAR MAJOR
GLASS GO
L'ESPURNA
LO CARRINCLÓ
MARC & KRISTY
TOCATA
TOSCA
IBERIC BOX
BO DE SHALOM
MARIDATGES

COMPRA LA TEVA POLSERA OFICIAL (1€) I PARTICIPA EN EL GRAN SORTEIG DE CERVISIA!

SanMiguel

Cervisia Lleida
fita de la cervesa

L'APLEC
LLEIDA

MAGNA

18, 19 I 20 OCTUBRE 2024 PL. LA LLOTJA CONCERTS GRATUÏTS BIRRES & TAPES ESPAI INFANTIL